

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVÍŠTĚ
V PRAZE

MHMP091N530

Hlavní město Praha - Magistrát hl. m. Prahy <i>Územní odborné pracoviště</i>	
Číslo jednací: MHMP	
Datum vydání: 19.02.2020	
Počet listů dokumentu: 4	Počet listů příloh:
Počet listů v seznamu příloh: 0	Počet listů příloh: 0
Převzal:	1/1

Magistrát hlavního města Prahy
Odbor památkové péče
Oddělení státní správy památkové péče
Ing. Tomasoni
Jungmannova 35/29
P. O. BOX 800
111 21 Praha 1

Váš dopis č. / sp. zn.: MHMP 190181/2020 / S-MHMP 140684/2020
Ze dne / doručeno dne: 3. 2. 2020 / 4. 2. 2020
Naše č. j.: NPÚ-311/10208/2020
Vyřizuje / linka: Dryková / 254
Spisový znak: 820.2

Praha 18. 2. 2020

Čp. 2419, Vinohrady, Bořivojova 21, Praha 3, památková zóna Vinohrady, Žižkov, Vršovice

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k žádosti podle § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět žádosti:

K. ú. Vinohrady, čp. 2419, Bořivojova 21, P 3 – rekonstrukce a nástavba obytného domu.

Přílohy žádosti:

Dokumentace pro stavební řízení (RDHT architekti, Blanická 25, Praha 2, [redacted])

Popis zamýšlených prací:

Předmětem předložené dokumentace je návrh rekonstrukce domu s dvoupodlažní nástavbou a zvýšením hřebene objemově totožný s řešením dokumentace ve stupni DUR (S-MHMP 1976096/2017), vnější rozměry a výšky zachovány. Návrh předpokládá:

- po zpracování konkrétních požadavků konstrukčního řešení (statiky), požární ochrany a stavebních technologií změny řešení vnitřních dispozic objektu – doplnění vertikálních nosných konstrukcí, členěním okenních výplní dvorní fasády ustoupeného podlaží na 6. NP (terasy) a změny rozměrů vnitřních vertikálních šachet technologických rozvodů;
- nástavba včetně teras nad stávajícím domem a přístavba balkonů – dvě plnohodnotná podlaží a půdní prostor (součástí mezonetových bytů), ukončena sedlovou střechou, směrem do dvora část podlaží ustoupena o 2,0 m (střecha pultová), po stranách pultové střechy pás v šíři 1,0 m z keramické krytiny (skládaná rezná), terasa v šíři 2,0m po celé délce pultové střechy (falcovaný plech);
- umístění nového výtahu v samostatné železobetonové šachtě ve středním traktu – odstranění cca ½ nosné stěny vestibulu, s výstupy na rozšířené podesty schodiště;
- rekonstrukce schodiště, prodloužení schodiště do 5. NP;

- doplnění vstupu do nebytové jednotky v prostoru vestibulu;
- úprava rozměrů hlavních schodiškových podest, osazení nových jednokřídlových dveří – dřevěné do dřevěných zárubní, svým tvaroslovím budou odpovídat původním historickým dveřím v domě, které se nacházejí na 3. NP domu (jediné původní dveře);
- okna uliční fasády dle vzoru stávajících oken, špaletová s vertikálně sjednocenou šířkou otvorů, zasklení vnější části dvojitě, vnitřní části jednoduché - pohledová šířka (z vnější strany):
  - sestava boční rám/křídlo stávající stav 49 mm, návrh 54 mm,
  - sestava spodní rám/křídlo stávající stav 72 mm, návrh 81 mm,
  - sestava křídlo/poutec/křídlo nadsvětlíku stávající stav 176 mm, návrh 190 mm,
  - sestava křídlo/klapačka/křídlo stávající stav 102 mm, návrh 112 mm;
- okna dvorní fasády a balkónové dveře - jednoduchá s vertikálně sjednocenou šířkou otvorů – pohledová šířka (z vnější strany):
  - sestava boční rám/křídlo stávající stav 49 mm, návrh 52 mm,
  - sestava spodní rám/křídlo stávající stav 72 mm, návrh 118 mm, rozdíl 46 mm – trojitá plechová okapnice,
  - sestava křídlo/poutec/křídlo nadsvětlíku stávající stav 176 mm, návrh 200 mm, rozdíl 24 mm – trojitá plechová okapnice,
  - sestava křídlo/klapačka/křídlo stávající stav 102 mm, návrh 143 mm, rozdíl 41 mm;
- zasklení oken, balkónových oken dvorní fasády i terasových oken 6. NP dvorní fasády termoizolačním trojsklem;
- okna (balkónové dveře) 6. NP – čtyřdílné velkoformátové výplně (šířka 4580 a 4335 mm, výška nekótováno) – detailní dokumentace nedoložena;
- ateliérová okna – celkové rozměry 2040 x 2640 mm, členění 3 x 3 pole 600 x 800 mm, šířka rámu pevného i otevíravého pole 60 mm;
- střešní okna v horní uliční části střechy o velikosti 600 x 600 mm;
- rámy střešních oken a ateliérových oken a jejich oplechování opatřeny nátěrem v odstínu střešní krytiny;
- hlavní vstup do objektu zachován, mírné rozšíření, vstupní dveře – nespecifikováno;
- na uliční fasádě doplněn druhý vstup do samostatné nebytové jednotky, nové vstupní dveře – nespecifikováno;
- doplnění spodní části uliční fasády domu (v poloze 1. NP) tvarově jednoduchou bosází, která svým členěním propojí okenní a dveřní šambrány spodní části fasády, tato část fasády z kamenné omítky šedé barevnosti (konkrétní barevné řešení bude zkonultováno s Odborem památkové péče MHMP a otestováno na vzorcích);
- uliční fasáda horních pater ponechána v stávajícím členění (plastické římsy a šambrány oken), korunní římsa ponechána ve stávající profilaci a velikosti, šambrány oken zopakovány i v oknech nástavby, odstranění mříží, větracích mřížek apod.;
- v části 2. NP až 6. NP plocha mezi okenními otvory - pojednání mírně plastickým povrchem – vertikální čtvrt obloukové drážky (hloubka profilace cca 1 cm, vzájemná vzdálenost profilace cca 3,5 cm, reference Bořivojova 8), barevnost fasády v odstínu šedé (dle souhrnné tech. zprávy) a konkrétní barevné řešení bude zkonultováno s Odborem památkové péče MHMP a otestováno na vzorcích;
- barevný nátěr fasádní barvou na minerální bázi, odstín nátěru shodný s barevným odstínem stávající fasády (dle technické zprávy);
- umístění balkónů osově souměrně po obou stranách od oken na schodišti, hloubka vyložení 1,1 m (2. a 3. NP) v nástavbě 0,3 m (4. a 5. NP), délka jednotlivých balkónů vlevo (při pohledu na dv. fasádu) 2,44 m a vpravo 2,82 m;
- z nádvoří zachován stávající vstup do prostoru schodiště a doplněn vstup do samostatné nebytové jednotky v 1. NP;
- dvorní fasáda – omítaná a rekonstrukcí zbavena necitlivých zásahů, struktura povrchu omítky dvorní fasády v části původní stavby, nástavby i ustoupené dvorní nástavby – stejná dle původní struktury povrchu omítky dvorní fasády, barevný nátěr fasádní barvou na minerální bázi, odstín nátěru shodný s barevným odstínem stávající fasády (doladěno na základě barevných vzorků);

- komíny omítnuty tradiční vápennou maltou a štukem a ponechány bez nátěru;
- demolice dvou jednopodlažních objektů ve dvorní části parcely;
- úprava objektu parkovacího zakladače (SO 2) – půdorys 7,5 x 3,3 m (beze změny), technologická úprava a objemové zmenšení, horní hrana střechy zakladače ve výchozí poloze se snížila o 2,745 m z původní výšky +3,515 = 256,890 m n. m. Bpv na výšku +0,770 = 254,145 m n. m. Bpv (= výška terénu sousedního dvora v poloze středu vjezdu k parkování), vjezd k parkování je řešen přímo z dvora sousedního objektu z pozemku parc. 2515/9 bez brány;
- retenční jímka (SO 3) – železobetonová, nepropustná, s regulovaným přepadem, který bude zaústěn do stávající domovní kanalizační přípojky jednotné kanalizace v Bořivojově ulici, umístěna ve dvoře ve vzdálenosti 1,6 m od severní stěny parkovacího objektu a 2,33 m od dvorní stěny objektu čp. 2413.

Charakteristika objektu a území:

Řadový původně dvoupatrový historizující činžovní dům, postavený roku 1887, je součástí městské památkové zóny Vinohrady, Žižkov, Vršovice.

Jednoduchá pětiosá, později zjednodušená uliční fasáda je členěna šambránami, podokenními a patrovými římsami. Ve 2. patře (3. NP) přibližně v úrovni nadpraží oken je přes celou šířku fasády dochován štukový vlys. Fasáda je ukončená konzolovitě vyloženou profilovanou korunní římsou.

Dvorní fasáda je hladká, členěná vertikálou schodišťových balkonů přístupných původními balkonovými stěnami s dveřmi. Ve veřejném interiéru jsou z původních prvků dochované vstupní dveře do domu s dvoukřídlovým proskleným nadsvětlikem, klenby, schodiště vestibulu, hlavní dvouramenné schodiště s kovovým ornamentálním zábradlím a dřevěné prosklené balkonové stěny. Dochovány jsou rovněž jedny původní jednokřídle kazetové dveře s profilovanou obložkovou zárubní. Ve dvoře se nachází dvě drobné jednopodlažní dvorní stavby.

Uliční fasáda spolu se střechou je pohledově exponovaná v panoramatických pohledech na Žižkovo náměstí v souvislosti s čp. 1300, kulturní památkou r. č. ÚSKP 106084, dvorní část střechy se uplatňuje v pohledech ze žižkovské televizní věže.

Objekt je součástí městské památkové zóny Vinohrady, Žižkov, Vršovice. Předmětem ochrany ve smyslu čl. 3, písmene b) a d) vyhlášky hl. m. Prahy č. 10/1993 Sb., o prohlášení částí území hlavního města Prahy za památkové zóny a o určení podmínek jejich ochrany, je v tomto případě charakter, architektura objektu a jeho exteriér, veřejný interiéru včetně řemeslných a uměleckořemeslných prvků a panorama památkových zón v blízkých pohledech.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně historických hodnot:

Památková hodnota objektu spočívá v jeho sourodém začlenění do urbanistické struktury, prostorové a hmotové skladby historického urbanistického celku, vzniklého na konci 19. století a zároveň v dochovaném architektonickém ztvárnění exteriérů a komponentů veřejnosti přístupných vnitřních prostor, dokumentujícím výtvarné cítění a řemeslné dovednosti své doby. Objekt svým výrazovým pojetím dokumentuje historický vývoj městské zástavby v příslušném časovém úseku a slohovém období a je součástí architektonického řešení dané lokality.

Střecha je nedílnou součástí architektonické kompozice objektu (pokračování a zakončení fasád s charakteristickými stylovými prvky a detaily).

Nedílnou součástí hodnoty objektu jsou i dochované prvky fasád a veřejného interiéru. Tyto prvky tvoří jeden stylový celek s fasádou/veřejným interiérem, podílejí se na jeho charakteru, architektonickém výrazu, jednoznačně určují dobu realizace domu a mají hodnotu historického dokumentu dokládající technickou i výtvarnou úroveň řemesel své doby.

Dosavadní stav projednání:

Ve věci půdní vestavby, nástavby a přístavby výtahu vydal NPÚ ÚOP PR k dokumentaci pro územní řízení odborné vyjádření čj. NPÚ-311/1601/2018 ze dne 22. 1. 2018, kterým byl návrh vyloučený, k doplněné dokumentaci obsahující drobné změny vydal NPÚ ÚOP PR odborné vyjádření čj. NPÚ-311/24748/2018 ze dne 17. 4. 2018, kterým návrh znovu vyloučil.

OPP MHMP v závazném stanovisku S-MHMP 1976096/2017 ze dne 12. 6. 2018 stanovil 14 podmínek přípustnosti návrhu. Předložená dokumentace na tyto podmínky reaguje a k podmínkám 1. - 3. a 13. dokládá detailní dokumentaci, ostatní podmínky respektuje. Dále je dokumentace doplněna o změny.

Vyhodnocení žádosti:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že zamýšlené práce **budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot za těchto podmínek:**

1. Vstupní dveře do domu zůstanou zachovány na místě a budou pouze repasovány.
2. Všechny nynější dochované autentické řemeslné prvky ve veřejném interiéru domu (vstupní dveře do domu, schodiště se zábradlím, klenby atd.) budou zachovány a v průběhu stavebních prací účinně ochráněny před poškozením.
3. Povrchová úprava doplňovaných ramen domovního schodiště bude imitovat stávající stav (kámen). Budou vyhotoveny a NPÚ ÚOP PR předloženy k posouzení detailní návrhy povrchů a dlažeb (materiál, způsob kladení) doplňovaných v celém veřejném interiéru domu (na mezipodestách, podestách a ve vestibulu) a dále konkrétní návrhy doplňovaného zábradlí vč. madel a barevnosti.
4. Bude vyhotoveno vzorové okno uliční fasády, plně osazené kovářím a bude předvedeno na místě za účasti zástupce NPÚ ÚOP PR.
5. Návrh členění a profilace nových oken dvorní fasády bude upraven tak, aby odpovídal členění a profilaci původních oken, okapničky budou dřevěné, v tradičním tvaru. Zasklení bude dvojsklem nikoliv trojsklem. Distanční rámeček izolačního dvojskla bude barevně sjednocen s barevností rámu oken. Upravený návrh bude přeložen k posouzení NPÚ ÚOP PR.
6. Návrh profilace nových balkónových dveří dvorní fasády do bytů bude upraven tak, aby odpovídal profilaci původních balkónových dveří daného období a stylu fasády (členění lze přizpůsobit oknům) a bude přeložen k posouzení NPÚ ÚOP PR.
7. Návrh členění a profilace nových balkónových dveří dvorní fasády na mezipodestách schodiště bude upraven tak, aby odpovídal členění a profilaci dochovaných původních balkónových dveří (prosklených stěn) včetně příčlů a bude přeložen k posouzení NPÚ ÚOP PR.
8. Návrh zábradlí dvorních oken bude materiálově i charakterově vycházet z balkónového zábradlí, tj. nebude skleněné. Detailní dokumentace navrhovaného zábradlí dvorních oken bude předložena NPÚ ÚOP PR k posouzení.
9. V rámci opravy uliční fasády je žádoucí zachovat v co největší míře původní materiál s prvky a detaily dokládající původní charakter objektu, odstranit lze jen prokazatelně navětralé části historických omítek. Štukovou výzdobu je nutné vyčistit (odstranit svrchní vrstvy) a narušené části fasády odborně doplnit dle původních tradičních postupů a materiálem shodného složení.
10. Historický styl uliční fasády bude zachován. V případě požadavku na doplnění rustiky v parteru bude doložena původní plánová dokumentace, ze které bude návrh odvozen a znovu předložen k posouzení. Rustika bude navržena z vápenné štukové omítky. Vertikální žlábkování ploch 2. - 5. NP nebude realizováno.
11. Pro zjištění původní barevnosti fasád je nutné provést sondážní průzkum. Vzorky odpovídající výsledkům průzkumu je třeba nanést přímo na fasádu. Definitivní řešení barevnosti bude určeno na místě, na základě porovnání vzorků s výsledky sondážního průzkumu za účasti zástupce NPÚ ÚOP PR. Sondy a nálezy výsledků sondážního průzkumu budou do doby aplikace vzorků nátěrů zachovány pro konfrontaci s předvedenými vzorky.
12. Nová keramická skládaná krytina bude ve tvaru bobrovka (červená přírodní pálená).
13. Nová krytina vikýře do dvora z falcovaného plechu bude včetně klempířských výrobků ve střešní rovině opatřena povrchovou úpravou v barvě střešní krytiny do ulice (červená).

Zdůvodnění:

Ad 1) Předložená dokumentace uvádí rozšíření hlavního vstupu bez konkrétní specifikace (k tomu se váže i podmínka 14. *(Vstupní vestibul domu nebude rozšiřován.)* výše uvedeného závazného stanoviska. Vstupní dveře do domu tvoří jeden stylový celek s uliční fasádou, podílejí se nezpochybnitelně na jejím charakteru,

architektonickém výrazu, jednoznačně určují dobu realizace domu a mají hodnotu historického dokumentu dokládající technickou i výtvarnou úroveň řemesel své doby. Jejich kulturně historická hodnota je výrazová i materiálová. Pouze z originálů lze čerpat poznání a obraz o kultuře doby, ze které objekt pochází. Tuto hodnotu je nutno vztahovat i na druhy materiálů, odpovídající době výstavby objektu a způsobu jejich opracování. Právě z důvodu značného ohrožení výplňových prvků u objektů v památkových zónách výměnami je u dotčených domovních dveří ceněna i hodnota stáří. Proto je stále naléhavější bránit jejich likvidaci. Prostředkem péče o zachování architektonického dědictví jsou opravy, udržovací práce, případně repase dochovaných historických konstrukcí a prvků. Nikoliv výměny. Pokud to je technicky možné, je nutné zajistit, aby oprava dochovaných historických truhlářských výplní dostala vždy přednost před výměnou. Do péče o kulturní stavební dědictví patří i zájem o kontinuitu tradičních řemesel, která se k době vzniku staveb vztahují (viz Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy, již je Česká republika signatářem), u dotčených hodnotných dveří je zcela přirozeným předpokladem odborná truhlářská repase.

Ad 2) Dochované autentické řemeslné prvky ve veřejném interiéru domu (vstupní dveře do domu, schodiště se zábradlím, klenby atd. tvoří jednotný architektonický a stylový celek. Jejich zachováním a přiměřenou obnovou lze přispět k uchování památkové a vypovídací hodnoty objektu jako celku. Proto je nezbytně nutné při stavebních pracích veřejný interiér domu pečlivě chránit. Podmínka je stanovena pro udržení historického rázu a architektonického výrazu domu v maximální možné míře, zachování jeho cenných prvků, které jako historické dokumenty mají vysokou vypovídací hodnotu.

Ad 3) Nové komponenty veřejného interiéru domu být nerušivým doplněním celku, proto musí doplňovaná část schodiště svým charakterem, materiálem a zpracováním respektovat původní architektonické řešení a styl stavby. Nová dlažba musí odpovídat historickým dlažbám materiálem, barevností i způsobem kladení. V případě repase prvků (schodiště, zábradlí atd.) je třeba volit tradiční postupy a obnovit původní barevnosti. Návrh obnovy není bližší konkretizován, byl tedy upřesněn podmínkou.

Ad 4) Předložená projektová dokumentace navrhuje okna uličních fasád v profilaci téměř shodná s odchylkami do 10 mm. Odlišnosti pohledové šířky profilace nových oken v řádu milimetrů jsou tolerovatelné, protože se v celkovém pohledu neprojeví. Ze zkušeností však plyne, že dochází k odchylkám mezi dokumentací a výrobou, v závislosti na technologiích výrobce. Osazením technicky, či esteticky nevhodně vyrobených oken dochází k disproporčním změnám na fasádě, které se pohledově výrazně uplatňují a mění vzhled celého domu, případně i prosvětlení interiér bytů, pokud jsou rámy vyrobeny výrazně silnější. Odchytky od vzhledu původních oken vzniklé při výrobě, např. změny v profilacích, mohou mít nežádoucí dopad na podobu nového okna, což je možné posoudit jedině porovnáním nového a původního okna. V rámci předložení vzorku okna bude předložen i vzorek repasovaného či nového kování.

Ad 5) Z hlediska památkové péče je nutné zásahy do dvorní fasády provést pouze tak, aby nedošlo ke snížení hodnoty zóny ani vypovídací hodnoty dotčeného objektu. Proto je nutné veškeré nové výplně (tedy i v 6. NP) přizpůsobit architektonickému a historickému rázu objektu, co se týká provedení, vzhledu i materiálu prvku, aby nenarušovaly harmonii architektonického celku, estetický a historický charakter a dokumentační hodnotu stavby. Jak uvádí podmínka č. 3 výše uvedeného závazného stanoviska: *„Nahrazení stávajících špaletových oken novými jednoduchými okny ve dvorní fasádě je pro MHMP OPP akceptovatelné pouze za předpokladu respektování základních charakteristik stávajících špaletových oken tzn. zachování členění, profilace rámu a křidel, velikosti ploch zasklení, způsobu otvírání, zachování profilu stávající špalety a zejména hloubky osazení okna ve stávajícím ostění.“* To nyní předložený návrh jednoduchých oken s trojsklem nerespektuje.

Navrhovaná okna běžného současného profilu s trojsklem a kovovou okapnicí mají vzhled rámu značně odlišný od tradičních truhlářských výplní, se značně masivními pohledovými rozměry rámu. Tento jev spojený často se zmenšením hloubkových rozměrů a plasticity jednotlivých dílů způsobuje výslednou celkovou plochost výplní. Provedení kovových okapnic oken vícenásobně nad sebou nerespektuje zásadu z pohledu památkové péče používat stavební materiály, které odpovídají historickým materiálům, nebo jsou s touto substancí srovnatelné tak, aby jejich vzhled odpovídal žádané harmonické souhře všech použitých materiálů a jejich povrchů. Tyto odlišnosti a nepoměry by se výrazně projevíly v celkovém vzhledu výplní, proto je návrh třeba upravit, doplnit a znovu předložit.

Použitím distančních rámečků v barvě rámu bude rozdílné konstrukční řešení ovlivněné osazením izolačního dvojskla pohledově potlačeno.

Zásahy do střešní krajiny v památkově chráněných územích rovněž zahrnuje příručka OPP MHMP „Prosvětlovací prvky střech a vikýře“, která stanoví, cituji: „Do dvorních částí střech lze umísťovat vikýře větší velikosti. Vikýře by měly být umísťovány v dolním plánu střechy... Okna v čelní stěně vikýře by měla být rozměrově menší než okna fasády v posledním podlaží (platí i pro rozšiřování stávajících vikýřů).“

Tyto zásady předložený návrh nerespektuje a výplně v čelní stěně vikýře (6. NP) rozhodně výrazně přesahují velikost stávajících výplní ve dvorní fasádě domu. Detailní dokumentace výplní 6. NP doložena nebyla.

Ad 6) Očekávání určitých materiálů či tvarů přirozeně patří ke vnímání historických objektů. Pro vstupy na balkóny je navrženo odstranění parapetu a náhrada původního okna jednoduchým francouzským oknem s nadsvětlíkem, se zasklením dvojsklem až k zemi (spodní rám shodně jako u oken zesílen). Takový prvek zde působí nepatřičně, je zcela ahistorický a nemá v původních historických fasádách objektů z daného období v dané části památkové zóny žádné analogie. V dané lokalitě Vinohrad původní balkónové či lodžiové dveře z tohoto období měly ve spodní části (zpravidla do výše parapetu okolních oken) plnou kazetovou výplň. Balkónové dveře v navržené podobě proto nelze akceptovat. Vhodným vzorem pro řešení spodních částí křídel balkónových dveří jsou dochované balkónové dveře na dvůr na schodišťových mezipodestách (viz foto doložené v předchozí dokumentaci – dokumentace těchto dveří jako vzoru v nynější dokumentaci chybí). Proto je nutné dokumentaci upravit, doplnit a znovu předložit k posouzení.

Ad 6) Součástí původní dvorní fasády jsou 2 ks původních dřevěných stěn s dveřmi (pevný nadsvětlík, pevný boční díl a dveře), v dolní části s profilovanou kazetou, v horní části s prosklením členěným vertikálními a horizontálními příčlemi. Standardním požadavkem při obdobných realizacích je zachování balkónových stěn na místě a jejich doplnění replikami. Tyto prvky spoluvytvářejí historickou atmosféru objektu, tvoří jeden stylový celek s fasádou i veřejným interiérem, na fasádě jednoznačně určují polohu schodiště a mají hodnotu historického dokumentu dokládající dobové estetické cítění a kvalitu tehdejší řemeslné práce. Jsou součástí veřejného interiéru (veřejný interiér je rovněž předmětem ochrany), uplatňují se zejména při pohledu z vnitřní strany a zblízka, kde se projevuje zejména řemeslné zpracování detailů a profilace. Z pohledu ochrany památkového fondu je nejdůležitější materiálová autenticita prvků, neboť pouze originály nejlépe dokládají uměleckou i technickou úroveň řemesel své doby. Pokud jsou tyto prvky prokazatelně poškozené (to je nutno doložit truhlářským posudkem s podrobnou fotodokumentací), lze uvažovat o výměně, ovšem za vzhledově odpovídající repliku původního prvku. V daném případě je však navrhován prvek zcela odlišný, proto je stanovena podmínka. Ozdobné příčle lepené na dvojskle u oken v památkových zónách nejsou zcela vhodným řešením, neboť se jedná o technický postup historicky zcela nepůvodní.

Ad 7) Nové komponenty fasád musí odpovídat stavebnímu stylu a charakteru stavby a být jeho nekonfliktními doplňky. Bez doložení detailní dokumentace návrhu zábradlí včetně materiálové specifikace nelze posoudit, zda návrh zachovává charakter původního prvku.

Ad 8) Provedení proskleného zábradlí z důvodu zvýšení parapetu oken je ve fasádách historických objektů stylově cizí a vzhledově nepatřičné – dochází k nežádoucím odleskům. Přijatelnou formou zvýšení parapetu může být dobově užívané zábradlí na květinové truhlíky.

Ad 9 -10) Hodnota dotčené fasády spočívá zejména v architektonickém a materiálovém ztvárnění a v dochovaných řemeslných prvcích a detailech. Obnova těchto původních prvků a řemeslných detailů fasád musí být řešena v historicky opodstatněném provedení. Při opravě fasád je nutné používat klasické materiály a postupy - je nezbytné zachování původního složení omítek a povrchů fasád a dodržení klasické technologie odpovídající architektuře a charakteru stavby.

Proto nelze u dotčeného objektu z období historizmu akceptovat provedení uliční fasády materiálově (navrhovaná rustika z kamenné omítky) a stylově (vertikální žlábkování plochy) odlišné. Obě navrhované úpravy odpovídají modernistickým fasádám z období 20. let 20. století zatímco dotčená fasáda má dochovaný styl s prvky původní historizující fasády z konce 19. století.

Odstraněním vrstvy předchozího nátěru na detailech fasády bude při provedení nového nátěru zachována ostrost jejich reliéfu, tzn., že nedojde k jeho zalití a snížení působnosti a čitelnosti všech detailů. Vícenásobné nátěry bez odstranění předchozích nelze provádět, neboť nanášením více vrstev by došlo jednak ke změně fyzikálních vlastností omítky, ale i ke ztrátě požadované čitelnosti.

Ad 11) Barevnost patří k jednomu ze základních prvků autenticity historických staveb. Pro zachování autentického dobového vzhledu a rázu domu je nutné zjistit původní barevnost fasád, která

se pravděpodobně neshoduje se stávajícími odstíny. Barevnost má značný podíl na celkovém výrazu objektu a zároveň je historickým dokladem vývoje celé lokality památkové zóny. Docílení původní barevnosti je postupem vedoucím k uchování památkové a vypovídací hodnoty objektu jako celku. Standardním postupem pro její zjištění je provedení sondážního průzkumu. To se týká i barevnosti výplňových prvků fasád. Sondážní průzkum na zjištění původní barevnosti je třeba odborně provést v takových (více) místech, kde lze zachování původního nátěru předpokládat – např. v místech chráněných před povětrností (tj. nikoli v hladké ploše, kde nátěr degraduje nejdříve) a to postupným odborným snímáním jednotlivých vrstev, sondáž zdokumentovat.

Posouzení vzorků prvků a barevností (odvozené od původního řešení na základě porovnání s výsledky sond) provádí NPÚ ÚOP PR v rámci výkonu a koordinace veškeré odborné činnosti v oboru státní památkové péče ve smyslu § 32 odst. 1 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a zejména čl. 5 odst. 1 výše uvedené vyhlášky HMP.

Ad 12) Pro objekty z tohoto období je v dané oblasti charakteristický původní typ střešní krytiny pálená bobrovka. V případě současných zásahů do střešní krajiny památkové zóny je třeba obnovit původní typ střešní krytiny pálená bobrovka v přírodním povrchu. Požadavek obnovy typu krytiny vychází z nutnosti z pohledu památkové péče používat stavební materiály, které odpovídají historickým materiálům, nebo jsou s touto substancí srovnatelné tak, aby jejich vzhled odpovídal žádané harmonické souhře všech použitých materiálů a jejich povrchů (materiál, barva a její stárnutí, velikost a profilace vrchní strany). To je třeba respektovat zejména u dotčené střechy v pohledově exponované (viz výše) poloze, kde se uplatní pro bobrovku typický „krajkový“ lem. Předložená dokumentace specifikuje pouze materiál a barvu, typ střešní tašky neupřesňuje, byla proto stanovena podmínka.

Ad 13) Barevné přizpůsobení klempířských výrobků taškové krytině vychází z požadavku zachování celkového jednotného působení střešních ploch uplatňujících se v panoramatických pohledech.

Upozornění:

Dle ustanovení § 14 odst. 7 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů přípravnou a projektovou dokumentaci obnovy nemovité kulturní památky nebo stavby, změny stavby, terénních úprav, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úpravy dřevin nebo udržovacích prací na nemovitosti podle odstavce 2 vlastník kulturní památky nebo projektant projedná v průběhu zpracování s odbornou organizací státní památkové péče (v tomto případě NPÚ ÚOP PR) z hlediska splnění podmínek závazného stanoviska podle odstavců 1 a 2. Při projednávání poskytuje odborná organizace státní památkové péče potřebné podklady, informace a odbornou pomoc.

Metodické podklady, literatura a ikonografie:

Příručka památkové péče, Magistrát hlavního města Prahy, Prosvětlovací prvky střech a vikýře, aktualizace 2018.

PhDr. Jaroslav Podliska, Ph.D. v. r.

ředitel

Příloha: dokumentace

Za správnost: H. Stejskal

